

28/5

Fallet Bunche

Det meddelande Dagens Nyheters New York-korrespondent lämnat rörande lojalitetsprövningen av Ralph Bunche tyder på att vissa anklagelser framställt mot Bunche och att dennes fall behandlats mera ingående än då det gällt andra amerikaner som är anställda i FN. Man får emellertid utgå ifrån att lojalitetsnämndens syfte

framför allt är att klarlägga Bunches oförvitlighet. "Åtskillig erfarenhet har visat att om man inte går till botten med sådana anklagelser, så kan någon ivrare vid ett lägligt tillfälle senare gräva fram dem och påstå att de inte undersökts; nämnden kan därför sägas handla både i sitt eget och Bunches intresse när den går till väga så grundligt som det över huvud taget är möjligt", rapporterar vår korrespondent. Under alla förhållanden är det upprörande att en person med Bunches föregående och lysande insatser, nationellt och internationellt, skall underkastas förhör rörande sin lojalitet på grund av lösa anklagelser av professionella hetsare.

37

28/5

Kammarherrar

En ämbetsman måste självfallet ta tjänstledighet om han ägnar en del av sin tjänstetid åt privata uppdrag; till och med om han arbetar i riksdagen får han avstå en del av sin lön. Men om han är hovman, är han utan vidare enligt gammal praxis berättigad att ägna tjänstetid åt hovfunktioner. Saken har påpekats och kritiserats i en av revisor Lindgren ingiven skrivelse till riksräkenskapsverket. Att anordningen är konstig borde man kunna vara ense om. Anslaget till hovförvaltningen utökas helt enkelt genom att en del tjänstemän på andra håll inkallas till hovgöromål — till men för ämbetsverket och till fördel för hovet, som slipper betala. Det är inte någon stor sak; utgiften kan inte gärna vara större än kostnaderna för ett par av de professurer som eklestiastikministern ärligen förklarar erforderliga men av statsfinansiella skäl otänkbara. Det är ett litet oskick, men dock ett oskick.

Det svenska hovet hör till de mest lyxbetonade och komplicerat arbetande i världen. Därför behövs det mycket kammarjunkare och kammarherrar. Då en ny minister ackrediteras i Sverige — och omsättningen är så stor att det sker nära tjugugångar om året — måste exempelvis 15–20 kammarherrar vara närvarande och bilda häck. Det är visserligen mycket fint att vara kammarherre; höga ordnar, social prestige och tillfälle att se kungliga oftare än vanligt folk. Det är också en mycket enkel syssla; arbetet vid de nämnda mottagningsarna består, skriver den elake revisorn, "i att stå i givakt, göra höger eller vänster om samt framåt marsch och halt". Men ändå lär det vara besvärligt att få ihop det nödiga antalet förnäma lakejer vid alla

de tillfällen det här gäller. Somliga finner saken besvärlig, andra löjlig; alla är inte så välsinnade som den kammarherre vilken för Dagens Nyheter förklarar att "om en tjänsteman sitter och gräver i några luntor... eller officierar vid hovet, det måtte väl komma på ett ut".

Skulle en förenklad alltför mycket rubba vår samhällsordning? Då kungen uppträder i kortege i Stockholm eller far omkring i landsorten får det antas att han lyckas roa en del människor, nöjeslystna och nöjesfattiga; det är — även om syftet är popularitetspropaganda — ett värde, vare sig det anses uppväga de väldiga kostnaderna för det allmänna eller inte. Med de diplomatmottagningar som ovan nämnts som exempel på den mera interna verksamheten kan det väl inte förhålla sig så. Även den som blott måttligt beundrar kammarherrar har svårt att tro dem roade av att bilda häck; även den som är skeptisk mot diplomater vill inte misstänka att deras uppfattning om vårt land påverkas av sjuglasvagnen eller antalet galonerade i slottstrapporna. När det inte finns åskådare tycks skådespelelen vara meningslösa; kungen, ambassadören och kammarherrarna kan väl inte ha så roligt av varann; fotografer får inte vara närvarande, och därmed blir ju hela tillställningen ett slag i luften. På samma sätt är det med en rad andra arrangemang där vuxna och eventuellt förståndiga människor i den gamla vanans namn tvingas att leka småbarn. I ingen annan monarki — utom möjligen i England — har de kungliga upptågen detta format.